

TUZUK DEĞİŞİKLİĞİ ÇALIŞMASININ BAŞLATILMASI İÇİN .ÇALIŞMA BAKANLIĞININ HAAKETE GEÇMESİ GEAEKİVOA...

*** Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na " Maden ve Taş Ocakları ile Açık İşletmelerde Alınacak İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tedbirleri Hakkında Tüzük " değişikliği yapılması için Odamız tarafından 14 Ağustos 1995 tarihinde aşağıdaki yazı yazıldı.**

28/5/1953 tarih ve 4/922 sayılı İcra Vekilleri Hey'eti Kararı ile kabul edilerek 18 Ağustos 1953 tarih ve 8482 sayılı RG'de yayınlanıp yürürlüğe giren "Maden İşletmelerinde Alınacak Emniyet Tedbirleri Hakkında Nizamname" (bundan böyle yalnız 'Nizamname' adıyla anılacaktır) hükümlerini ikame etmek üzere, 1983 yılının Martı'nda 103 madencinin ölümüne yol açan Armutçuk Faciası'nın hemen ertesinde bizzat zamanın başbakanının direktifiyle alenice başlatılan çalışmalar sonucunda hazırlanan "Maden ve Taş Ocakları ile Açık İşletmeler'de Alınacak İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tedbirleri Hakkında Tüzük" (bundan böyle yalnız Tüzük' adıyla anılacaktır), 13.8.1984 tarih ve 84/8428 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilerek 22 Ekim 1984 tarih ve 18559 sayılı RG'de yayınlanıp yürürlüğe girmiştir. Anılan acelenin etkisiyle, 'Nizamname'nin ilgasıyla ilgili hükmün 'Tüzük'ün Yürürlük Faslı'na eklenmesi unutulunca, garip bir hukukî vakum oluşmuş ve 'Nizamname' de *usulen* hâlâ yürürlükten kalkmamıştır. 'Nizamname'nin Tüzük'e dönüşümü, birkaç istisnanın dışında, otuz yıl öncesinin dilini değiştirmekten öteye geçememiş; açık işletmeler ile taşocaklarına da teşmil konusunda yıllardır beklenen kapsam genişletme çabaları ise, 'Tüzük'ün başlığına münhasır kalmıştır: Örneğin, 384 maddelik 'Tüzük'te taşocakları ile açık işletmelere müteallik sadece 17 madde bulunmaktadır (kapsamın % 4,4'ü); tüneller konusunda ise hiçbir hüküm bulunmamaktadır. Öte yandan, sayısal veri içeriği açısından, "Tüzük' de 'Nizamname' kadar yoksuldur.

3213 sayılı Maden Kanunu'ndan önce yürürlüğe giren 'Tüzük', hâlâ 6309 sayılı mülga Maden Kanunu'na atıfta bulunduğu için, 'Tüzük'teki ile maden mevzuatındaki "nezaret" hükümleri arasında oluşan anakronik kopukluk ve uyumsuzluklar, "nezaret kavramı"nın muğlâk ve müphem bir hal almasına yol açmıştır. Sayısal veri içeriğinin yoksulluğundan kaynaklanan eksiklik ve yetersizlikleri, "Fennî Nezaretçi"yi —ancak kâğıt üzerinde varolan ve pratikte hayata geçme imkânı bulunmayan- bir tür **mevzuat ihdası** yetkisiyle donatarak [aşağı yukarı bütün kritik maddelere müteferri "talimname"("yönerge") düzenleme görevini "Fenni Nezaretçi"nin yetkisiz omuzlarına yükleyerek] örtbas etmeye çalışan bir mevzuatta "nezaret" kavramının gayet sarîh ve kesin olarak belirlenmesi gerekmektedir.

Son onbeş yıl içinde gerek kamuya, gerekse özel sektöre ait ocaklarda yaşanan grizu (veya grizu+toz) infilakı kaynaklı maden faciaları, Tüzük' ün bu konuya müteallik hükümlerinin yeniden gözden geçirilmesini gerektirmektedir. Genel olarak ulusal iş güvenliği mevzuatımız, hem ILO Standartları ile hem de AB'nin ortak mevzuatı ile harmonizasyon açısından, zaten tadilata muhtaçtır; madenlerle ilgili iş güvenliği mevzuatının da bu bağlamda yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, her ne kadar gereği açısından Bakanlığınız'ı doğrudan ilgilendiren bir husus olmasa da, Özel İdareler ile Karayolları Gn. Md.'nün ilgili birimleri Tüzük'ün adı ile "nezaret" konusundaki hükümlerini tanımamakta, yoksaymakta ve yürütölmelerini *de fiilen* kösteklemektedir.

Tüzük' ün yeniden gözden geçirilerek tadilatı ve konuyla ilgili diğer mevzuatın da değişimlere uyarlanması yönünde, ilgili birimleriniz ile tüm tarafların girişime geçmesi hususunda öncülük etmeniz için ve ayrıca, Tüzük'ün Bakanlığınızın dışındaki bazı devlet birimlerince tanınmadığı ve açıkça ihlal edildiği hususunda — Yürütme'ye yetkili ve doğrudan ilgili tek taraf olan- Bakanlar Kurulu nezdinde girişimde bulunmanız için gereken işlemlerin yürütölmelerini onaylarınıza arz ederiz.